Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 179. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 19-го ВЕРЕСНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 19, 1984 No. 179. VOL. XC.

БІЛЯ 12,000 УКРАЇНЦІВ З ЦІЛОЇ АМЕРИКИ ДЕМОНСТРУВАЛИ У ВАШІНҐТОНІ ПРОТИ РУСИФІКАЦІЇ В УКРАЇНІ

Вашінгтон (з.с.). — Масово, голосно й рішучо запротестувала українська громада тут в неділю, 16-го вересня, проти систематичної русифікації України червоною Москвою, пригадуючи своїм співгромадаянам і представникам Уряду ЗСА, що минулого року вільні українці протестували проти фізичного нищення українського народу у 50-річчя Великого і тою ж Москвою переведеного голоду в Україні, а цього року ця громада маніфестує свій протест проти культурного ґеноциду в Україні, що його з жорстокою послідовністю безкарно проводить та сама Москва.

„Русифікація — це ґеноцид, це расизм. Ви не можете цього приховати. Ми не дозволимо вам сховатись від цього", — з притиском заявив інж. Михайло Комічак з Піттсбурґу, відомий громадський активіст другого покоління американських українців, закінчуючи читання меморандуму до Константина Черненка, що його відтак вислано поштою до совєтської амбасади в ЗСА.

Спроба делеґації, в складі Архиєпископа УПЦеркви в ЗСА Константина, о. шамбеляна Степана Чомка і о. митрата Володимира Андрушкова і Богдана Балагутрака передати цей та інший документи представникам совєтської амбасади, не увінчалась успіхом, бо невідома особа через голосник при дверях амбасади заявила, що амбасада приймає будь-які заяви тільки на письмі і поштою. Все таки, Б. Балагутрак встиг висловити спільний протест демонстрантів усно до заінстальованого при брамі мікрофону. Українську делеґацію до брами амбасади ескортувала вашінґтонська поліція.

Маніфестація, що її підготовив Крайовий Комітет всегромадського протесту проти російщення України у 20-ліття відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні, почалась в год. 10-ій ранку у стопи того ж пам'ятника у чудову соняшну днину. Цей Комітет був створений з ініціятиви НТША, а в його склад входили представники УАКРади і УККА.

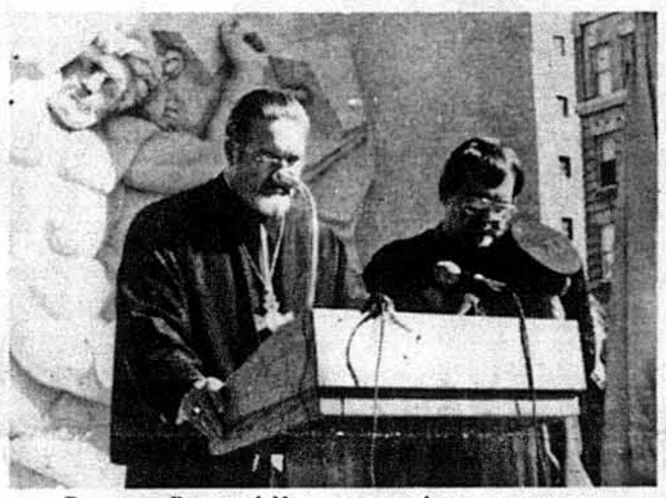

Учасники демонстрації збираються біля пам'ятника Т. Шевченка (фота: ред. Марта Коломиєць, „Український Тижневик")

Із первісних біля 3,000 осіб, які приїхали з усіхусюдів ЗСА, що віддзеркалювали численні транспаранти з написами міст українського зорганізованого життя, лави демонстрантів зростали і поширювались, наче людська повінь навколо площі пам'ятника в честь невмирущого Кобзаря. На час вимаршу довгого походу від пам'ятника до Ляфаєт Парку попри на два бльоки віддалену совєтську амбасаду з короткою затримкою на перехресті вулиць „К" і 16-ої, число учасників цього чергового здвигу українців в столиці ЗСА зросло до біля 12,000, згідно з обрахунками поліції, що й було проголошено відтак після закінчення демоонстрації.

Програму біля пам'ятника започаткували учасники спільним відспіванням американського і українського національних гимнів, що їх до мікрофону співала оперова співачка Аліція Андреадіс, програму відкрив голова Ділового комітету д-р Степан Ворох, пригадуючи, як і інші промовці після нього, про тяглість протесту з минулого року проти злочинної політики Кремля не тільки в Україні, але й в інших нею загарбаних країнах, та про загрозу цієї „злющої імперії" цілому світові.

(Закінчення на ст. 3)

Владики Василь і Константин під час молитви.

Лінас Косліс читає привіт від президента Роналда Реґена.

АПЕЛЯЦІЙНИЙ СУД ВИПРАВДАВ С. КОВАЛЬЧУКА

Філядельфія (Я.Т.). — Федеральний апеляційний суд Пенсильванії анулював рішення нижчого суду, який відібрав горожанство Сергієві Ковальчукові за те, що він буцім то затаїв свою службу в українській поліції під час німецької окупації України, та щоб він брав участь в екзекуціях коло 5,000 жидів.

Згідно з рішенням Апеляційного суду, Уряд не доказав, що Ковальчук добровільно помагав ворогові у переслідуванні цивільного населення.

Голова Апеляційного суду Руґґеріо Алдісерт навів у письмовому умотивуванні рішення опінію судді Найвищого Суду Геррі Блекмина з 1981 року: „Якщо горожанство може бути відібране роки або десятиліття після того, як воно було надане, тільки на основі підозріння, що деякі факти, що не були виявлені, могли бути підставою недопущення (до горожанства), то я боюся, що високо цінені права горожанства є у небезпеці ерозії".

Один із трьох суддів, Макс Розен, не погодився з рішенням двох своїх колеґ, і заявив, що сам цей факт, що Ковальчук затаїв свою службу у міліції, якою кермували нацисти, є вистачальною причиною, щоб йому відібрати горожанство.

ВІДБУЛАСЯ 39-ТА КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ БАПТИСТСЬКОЇ ЦЕРКВИ

Міннеаполіс (ак). — У днях від 31-го серпня до 2-го вересня тут в українській баптистській церкві, пресвітером якої є пастор Павло Пасічник, відбувалася 39-та Конвенція Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА. У Конвенції взяли участь делеґати й гості від стейту Каліфорнія аж до Мейну, гості з західньої та східньої Канади та Південної Америки.

У своїх звітах Президія Об'єднання вказала на успіхи праці та на головні завдання місійної праці Об'єднання. На особливу увагу заслуговує розповсюдження Святого Письма — Біблій і Нових Заповітів в Україні та в країнах поселення українців поза Україною. На цю ціль Об'єднання асиґнувало тисячі долярів. Радіоблаговістя „Голос Євангелії в Україну", яке чотири рази щотижня передається в Україну, приносить добрий духовний урожай. В Україні через це служіння постають нові церкви і люди навертаються до Бога.

На Конвенції виступали чотири хори — хор місцевої церкви під проводом диригента Павла Малієвського співав у п'ятницю ввечері, хор молоді виступав у суботу ввечері під проводом Галини Олексюк, Жіночий хор під проводом Івана Ковальзецького співав на зібранні сестер, а загальний хор співав на Богослуженнях Конвенції. Співочі групи з Торонто, Вінніпеґу, Міннеаполісу та українські євангельські співаки з Ню Джерзі, які „піснею розповідають людям про Христа", прикрашали Конвенцію та звеличували Христа-Бога.

Головним промовцем Конвенції був пастор Георгій Вінс, мученик за Віру Христову в совєтських в'язницях і концтаборах. Додаткові проповіді Слова Божого виголошували пастори — гість з Бразилії Дмитро Буцький, Олекса Гарбузюк, голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства, до якого входять усі українські євангельсько-баптистські об'єднання, Володимир Домашовець, головний редактор „Післанця Правди", Ярослав Папроцький, Дмитро Марійчук та інші.

Особливим достойним гостем Конвенції був колишній дорадник президента Форда, заступник головного предсідника Українського Народного Союзу, д-р Мирон Куропась, який своїм глибоким словом із „Пісні любови" з Першого послання до коринтян зробив сильне враження на учасників Конвенції в неділю вранці під час головного Богослуження. Д-р М. Куропась промовляв також і на зібранні сестер, яким керувала голова Об'єднання сестер Ніна Возьна. У цій своїй промові він закликав усіх українців разом, спільно й велично відзначити велику подію в історії України — Хрищення Руси-України, 1000-ліття якого припадає на 1988 рік.

Конвенція прийняла сім резолюцій, у яких засуджується переслідування віруючих усіх українських Церков в Україні московським окупантом, домагається волі, віри, слова, сумління та припинення тортур над правовірними християнами в Україні. У резолюції ч. 4 Конвенція засудила Світову Раду Церков за її відступництво від фундаментальних принципів науки Христової, поблажливість до комунізму та підтримку терористичних партизанських загонів в Африці та в Південній Америці, які вбивають християнських місіонерів і насаджують безбожний комунізм.

У привітах Конвенції говориться: „Ми вітаємо українські громадські установи — Світовий Конґрес Вільних Українців, Український Народний Союз, Український Братський Союз і всі Українські Церкви. Бажаємо успіхів та зросту для слави Божої і добра українського народу".

Передаватимуть програми про дискримінацію в спорті в СССР

Лос Анджелес. — З місцевого Українського Культурного Центру інформують, що система каблевої телевізійної сітки, група B (канал ч. 3) в Лос Анджелесі передаватиме записану засобами масової інформації відеострічку наґрану під час літніх Олімпійських Ігрищ в цьому місті минулого місяця, яка включає інтерв'ю з Моною Снилик і Андрієм Сороковським, представниками Української Інформаційної Служби „Смолоскип" про совєтський спорт.

Першу частину інтерв'ю, що включає огляд про совєтський колоніялізм у спорті і національну дискримінацію в ньому, передаватимуть у понеділок, 24-го вересня о год. 10:30 вечора; другу частину — совєтська спортова медицина: наркотики, хемікалії і олімпійські медалі — передаватимуть у понеділок, 1-го жовтня о год. 9-ій вечора.

Як відомо УІС „Смолоскип" наглядає за порушенням прав людини в Україні і

(Закінчення на ст. 3)

Нові маніпуляції КҐБ з А. Сахаровими

Москва. — З Совєтського Союзу надійшли нібито нові інформації про звільнення академіка Андрея Сахарова зі шпиталю і переведення його знову на старе помешкання в Ґорькому до дружини Єлени Боннер, яка згідно з ранішими повідомленнями, була потаємно засуджена на п'ять років заслання, без права виїзду з Ґорького і можливості широких зв'язків з колишніми приятелями, родиною і знайомими Сахарових.

Пресове агентство Юнайтед Пресс Інтернешенел подало вістку з московських джерел, що совєти дозволили А. Сахарову співпрацювати з деякими науковими виданнями в Москві і що один журнал навіть вже помістив його наукову статтю, хоч на Заході це не вспіли перевірити цієї інформації.

Натомість рінзі, дуже часто контроверсійні, але в більшості правдиві інформації передає західнім засобам масової інформації Віктор Люїс, відома під тим прізвищем чи псевдонімом особа, яку правдоподібно урядові чинники СССР і КҐБ використовують для передавання різних суперечних вісток і поширення їх в західньому світі. Він, В. Луїс, перший повідомив західньонімецьку газету „Ді Вельт" і „Більд" про вихід А. Сахарова зі шпиталю і навіть передав їм відеострічку, яка напевно була зроблена фахівцями КҐБ вже після закінчення голодового страйку, яким він хотів примусити уряд погодитись на видачу візи для Є. Боннер на виїзд за кордон для лікування. Відеострічка показує А. Сахарова в доброму фізичному стані, у розмові з дружиною й іншими особами, мабуть підставленими органами безпеки, що мало б вказувати на те, що він відновив повністю своє приватне життя. Поміщення його статті в одному з наукових журналів натомість мало б переконати західніх вчених, які масово інтервеніювали перед совєтськими властями в користь Сахарова, що він науково працює і йому дозволяють навіть друкуватися в офіційних виданнях.

Як відомо, А. Сахаров є „батьком", тобто співтворцем совєтської водневої бомби, а потім передовим критиком совєтської закордонної і внутрішньої політики. В 1975 році він отримав мирову нагороду Нобеля за його оборону прав людини і проповідування справедливости у світі, а за критику совєтської інвазії в Афганістані совєти позбавили його права проживати в Москві і вивезли на заслання до Ґорького, приблизно 250 миль від столиці.

ВІДБУЛОСЬ ЗАПРИСЯЖЕННЯ НОВОГО ПРЕМ'ЄРА КАНАДСЬКОГО УРЯДУ

Оттава, Канада. — В понеділок, 17-го вересня ц.р., тут відбулось формальне заприсяження нового прем'єр-міністра канадського уряду Браєна Малруні, який за короткий час свого лідерства в Проґресивно-консервативній партії, зумів добитися великої, може найбільшої перемоги у парляментарних виборах, які відбулися в Канаді 4-го вересня. На усіх 282 членів в парляменті консерватисти здобули 211, ліберали 40 і 30 соціялісти з Нової демократичної партії.

Б. Малруні, 45-річний адвокат з Квебеку, зложив присягу вірности канадській конституції перед генеральним губернатором Джін Сов (Sauve). Цю урочистість передавали усі канали телевізії крайового засягу і радіостанції.

У зв'язку з успішними виборами і великою кількістю парляментаристів від Проґресивно-консервативної партії, прем'єр Б. Малруні практично міг сформувати уряд по своїй вподобі, який, як інформують політичні спостерігачі, складатиметься з людей з усіх канадських провінцій. Малруні зумів також притягнути до співпраці колишнього консервативного прем'єр-міністра Джо Кларка, який в його кабінеті сповнятиме функцію міністра закордонних справ, що є рівнозначне з державним секретарем в З'єднаних Стейтах Америки. Кларк був прем'єром тільки дев'ять місяців, аж до парляментарних виборів в лютому 1980 року, коли його партія програла в користь лібералів і до влади знову прийшов Еліот Трудо. В червні 1983 року він також втратив лідерство в партії в користь Б. Малруні. Майкел Вілсон, 46-річний підприємець з Торонто погодився очолити міністерство фінансів у 40-членному кабінеті нового прем'єра.

Членами кабінету стали два українські посли: Рей Гнатишин, голова більшости в парляменті, і Дон Мазанковський, який став міністром транспорту.

Зміна уряду в Канаді наступила, можна б сказати у тяжких часах економічного занепаду. Уряд мусить розв'язати проблему 180 більйонового дефіциту у витратах федерального уряду, знизити безробіття, яке тепер коливається між 11 і 13 відсотків і поновити чи радше поглибити співпрацю з великим канадським сусідом, яким являються ЗСА.

Б. Малруні вже раніше зустрічався з президентом Роналдом Реґеном і позитивно висловлюється про його Адміністрацію. Новий прем'єр заявив кореспондентам, що він зміцнить також ролю Канади в НАТО, збільшить оборонний бюджет до 146 мільйонів. Міністерство оборони очолив Роберт Ковтс, а міністерство енергетики Пет Керней з Ванкуверу. Інші прізвища кабінету Б. Малруні будуть скоро опубліковані.

В АМЕРИЦІ

ГРУПА АМЕРИКАНСЬКИХ адвокатів в дорозі до Гавани, Куба, обвинуватила Адміністрацію президента Роналда Реґена в тому, що різні федеральні аґенції стараються переконати групу відкликати поїздку до Гавани. Д-р Дебра Евансон, професор права в університеті ДіПоль в Чикаґо, яка бере участь в конференції, заявила, що участь в конференції „є леґітимним правом кожного громадянина користати з Першої Поправки до Конституції, яка ґарантує право на свободу розшуків".

З АНКОРАДЖ, АЛЯСКА, повідомляють, що п'ять американців, яких товаровий корабель „зник" при берегах совєтської території, є під арештом в Сибірі. Киртіс Камман, шарже американської амбасади в Москві, повідомив Уряд у Вашінґтоні, що згадані американсьі моряки є під арештом в місцевості Провіденія в південному кінці півострова Чукчі, 250 миль на захід від Ном Аляска. Одначе з Москви повідомляють, що совєтські власті обіцяють „розв'язати" цей випадок в позитивному сенсі і в скорому часі.

КОМИШЕНЕР ЗДОРОВ'Я Нюйоркського стейту приготовляє законопроєкт, який дозволятиме шпиталям і лікарям відключати апарати для рятування невилічимо хворих пацієнтів. Суспільство та стейтові шпиталі ведуть кампанію від довшого часу, щоб таке законодавство ухвалити і в цей спосіб запобігти різним надужиттям.

З КІЛ ДЕМОКРАТИЧНОГО кандидата на президента Волтера Мондейла повідомляють, щок він конферуватиме із совєтським міністром закордонних справ Андреєм Ґромиком 27-го вересня ц.р., день перед зустріччю президента Роналда Реґена з Ґромиком. З Білого Дому видано заяву, що зустріч Мондейл-Ґромико доказує понад всякий сумнів, що „совєти стараються активно брати участь в американському виборчому процесі і є цілком ясно кого вони хочуть бачити наступним президентом ЗСА".

НАЙНОВІШЕ ОПИТУВАННЯ переведене сіткою Ен-Бі-Сі Нюз виказує, що президент Роналд Реґен веде перед у виборчій кампанії, 62-ма відсотками проти 32-ох відсотків Волтера Мондейла. Це опитування також стверджує зменшення популярности демократичної кандидатки на віцепрезидента Джерладін Ферраро від часу демокатичної Конвенції.

У СВІТІ

В ЄРУСАЛИМІ РОЗПОЧАВСЯ процес проти 20-ох терористів, які належали до скрайньо-правої ізраїльської організації ,яка поставила собі за ціль позбуватися з Ізраїля арабів силою, а їх місця заселювати ізраїльтянами, або приїжджими з інших країн жидами, які ще не мають сталого місця перебування. Прокуратор між іншим закидає їм також підготову до збомблення єрусалимської мусулманської святині, яка є важливим релігійним центром для арабів. Ціле щастя, заявив прокуратор, що підкладений динаміт й інший експльозивний матеріял не знищив святині і був своєчасно відкритий ізраїльською поліцією. Згадані ізраїльці походять з арабських земель Ґази і правого берега ріки Йордан, з яких їх силою виселили з огляду на їхню терористичну діяльність.

ПРИНЦЕСА ДІЯНА І ПРИНЦ Чарлз з Великобританії назвали свого другого сина, який щойно народився — Генрі, Чарлз, Альберт, Дейвид, але будуть кликати його Геррі в хаті, заявили речники Бакінґемського двору. Мама новонародженого „Геррі" після 22-ох годин перебування у шпиталі, покинула лічницю після того, як лікарі ствердили, що мама і третій претендент до британського трону здорові.

В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ розпочався перший леґальний страйк чорних робітників в копальнях золота. Робітники, зглядно профспілка, яка їх репрезентує, домагаються значної підвишки платень і покращання умов праці. Центральний уряд в Йоганнесбурґу намагається якнайскорше полагодити домагання страйкарів, бо Південна Африка тратить дуже багато кожного дня. Робітники в копальнях золота заробляють там приблизно 200 долярів на місяць. Такіж робітники в інших країнах заробляють мінімум 1,025 долярів на місяць і мають прекрасне медичне й інше забезпечення.

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ізраїльського уряду Шімон Перез, лідер Партії праці заявив на першій пресовій конференції, що нова економічна програма, яку він скоро проголосить вдарить по кожному громадянинові Ізраїля. „Ми мусимо змінити стандарт життя, зменшити наші витрати, а тоді Ізраїль стане незалежним від достави і допомоги інших держав", — заявив Перез журналістам. Він плянує також на протязі кількох місяців відтягнути з Південного Ливану ізраїльські військові частини і взагалі змінити структуру уряду. Політичні спостерігачі думають, що Перез розпочав своє урядування добре, бо проголосив, що заощадження повинно розпочинатися з урядових аґенцій, а не з пересічного громадянина. Він вже перевів девалюацію шекеля.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ і пресові аґентства інформують з СССР, що совєтське КҐБ почало дуже докладно слідкувати за поведінкою американського євангелиста пастора Биллі Ґреґема, який, у противагу до попередньої поїздки до СССР в 1982 році почав критикувати деякі прояви життя в цій комуністичній імперії, а головно за переслідування релігії і занедбані права людини. Про його виступ в Естонії, а також в Ленінграді совєтські газети писали мало, або зцензурували багато місць з його виступу. Совєтські чинники сподівалися, що вони зможуть, так як минулого разу, використати пастора Б. Ґреґема для своїх пропаґандивних цілей.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Сприяння рухам спротиву

Державний департамент проголосив рішення Уряду не перешкоджати приватним американським громадянам чи організаціям ані чужинецьким країнам в їхній допомозі рухам спротиву у такій прокумуністичній країні, як Нікараґуа. Логічно треба здогадуватися, що таке рішення стосується не тільки Нікараґуа, яка активно допомагає комуністичним партизанам в Ель Сальвадорі, але й інших країн загрожених комуністичною аґресією. Рішення Уряду прийнято після того, як два американські громадяни, один колишній поліційний старшина й один летун, згинули в гелікоптері 2-го вересня ц.р. у прикордонній смузі між Нікараґуа і Гондурасом, коли їхній гелікоптер зістрілили військовики, приязні прокумуністичному режимові в Нікараґуа.

На території ЗСА існує в стейті Алабама ветеранська група, яка зве себе „Цивільною військовою допомогою" та яка м.і. займається збіркою фондів для протикомуністичних партизанів у Нікараґуа. У тій центральноамериканській країні існує ворожа режимові організація „Нікараґуанська демократична сила", яка зібрала вже 10 мільйонів долярів від різних країн, як Ізраїль, Арґентина, Венесуеля, Ґватемаля і Тайван, як також від приватних осіб, ворожих комунізмові. Американський Уряд прийняв те рішення після після того, як Конґрес відмовився дати протикомуністичним партизанам в Нікараґуа більше, як тільки 24 мільйони долярів та заявився проти безпосередньої участи Америки у боротьбі проти тамошнього режиму. Однак речник Уряду заперечив, наче би те рішення Уряду мало на меті демонструвати проти Конґресу.

Ліберально демократичні конґресмени і сенатори, ворожі будь-якій причетності ЗСА до визвольних рухів у комуністичних чи загрожених комунізмом країнах, стараються тепер перевірити, чи приватні американські громадяни або організації, які сприяють фондам і доставами виряду протикомуністичним партизанам у Центральній Америці, не порушують закону, так званого „Акту невтральности". Проте рішення Уряду виразно вказує на послідовну ворожість Америки за президента Реґена супроти експорту комуністичної революції в чужинецькі країни, особливо на терен західньої гемісфери. У цій справі існує затяжний конфлікт між Білим Домом і лібералами в Конґресі. Коли президент Реґен і його найближчі співробітники в ділянці закордонної політики віцепрезидент Джордж Буш, дорадник у справах крайової безпеки Фарлейн, державний секретар Шулц і амбасадорка в ОН Киркпатрик стоять на становищі, що не можна допустити до поширення совєтських впливів почерез експорт комуністичної революції безпосередньо з Москви чи за посередництвом Куби або Нікараґуа, то демократичні лібералі вважають, що не вільно втручатися у „внутрішні справи" будь-якої країни без уваги на те, який режим „бажає собі тамошній нарід". Таке становище ліберальних кіл в Америці, зокрема в Конґресі, доказує незнання суті комунізму та метод, якими Москва намагається поширити свою „сферу впливів". Воля даних народів тут ні при чому, бо Москва саме ніколи не рахувалася і не рахується з волею народів, насаджуючи багнетами комунізм скрізь, де тільки можна. Всі европейські сателітські країни стали сателітами Москви всупереч волі тамошніх народів і також в Афганістані нарід безперервно демонструє свою ворожість совєтській окупаційній аґресії.

Покищо проблеми закордонної політики займали мало місця у теперішній виборчій кампанії в Америці. Можливо, що проголошення наведеного рішення Уряду спричиниться до швидшого заторкування також закордонної політики у виборчій кампанії. Становище Роналда Реґена і його найближчих співробітників і дорадників у справі війни миру та у справі оборони ясне.

Закид демократичного кандидата на президента Волтера Мондейла і кандидатки на віцепрезидента Джералдін Ферраро, що за Реґена існує „більша загроза війни" - цілком нісенітний. Війни в атомовій добі ніхто не хоче. Запрошення Реґеном совєтського міністра закордонних справ Андрея Ґромика перевести з ним нараду у Білому Домі ще цього місяця, коли Ґромико прибуде на сесію Ґенеральної Асамблеї ОН, і згода Ґромика зустрінутися в державним секретарем Шулцом у Ню Йорку та наступного дня полетіти до Вашінґтону на розмову з президентом Реґеном, вказує найкраще, що і Вашінґтон і Москва не хочуть війни. Але мирова настанова не рівняється угодівству, ані капітулянству.

Степан Женецький

„НІМЕЦЬКА КАРТА" МІЖ ЗСА І СССР

Останіми днями світова преса обширно розписується про неполадки між Совєтським Союзом і досі найвірнішим її сателітом, Східньою Німеччиною, а докладніше, з її лідером Еріком Гонекером. Кремль сердиться на Гонекера за три речі, які він зробив без дозволу Москви, а які не до смаку комуномосковським заправилам: 1) що він прийняв позику від Західньої Німеччини; 2) погодився особисто відвідати, на прикінці вересня, Західню Німеччину. Це було б вперше, що східньонімецький найвищий комуністичний лідер відвідав Західню Німеччину, як, однак, відомо, на це йому Москва не дозволила. 3) провадить політику „детанту", тобто мирного співіснування із Західньою Німеччиною, а це викликає незадоволення внутрі комуно-московської імперії. Сама Москва провадить тепер політику проти детанту.

Захід, відносно непорозумінь, що зайшли між Москвою і Східньою Німеччиною, стоїть збоку і приглядається. Але все те, що стосується майбутніх відносин двох Німеччин між собою, має велике значення на уклад сил в Европі. З тієї причини Захід спостерігає ці відносини з великою увагою.

Західні політичні знавці звертають увагу, що завжди, коли актуалізується справа Німеччини, треба мати на увазі, що Німеччина становить собою ключ рівноваги сил в Европі, а навіть у цілому світі. Якщо б обидві Німеччини були об'єднані і найшлися по стороні Заходу і пов'язані міцним союзом з Америкою, - тоді Захід мав би велику переваґу в укладі сил над Совєтським Союзом. І навпаки: якщо б обидві Німеччини об'єдналися і найшлися в союзі з комуністичною Москвою, тоді перевага в укладі сил була б по боці Совєтського Союзу.

І саме факт важливости положення Німеччини в укладі сил в Европі, є головною причиною, чому Німеччина була поділеною і залишається необ'єднаною від Другої світової війни. Правда, Захід увесь час протестував проти поділу Німеччини і був за її об'єднання, але ніколи не робив жадних заходів, щоб здійснити об'єднання Німеччини.

Москва боїться об'єднання Німеччини в тісному союзі з Америкою. Чому? Всі політичні знавці европейських справ у цілому світі добре пам'ятають дату 16-го липня 1922 року, коли то делеґації Німеччини і Совєтського Союзу покинули европейські наради, як відбувалися в Ґенуї, поїхали до недалечкого містечка Рапалло і там того самого дня підписали між собою мировий договір, який мав великий вплив на дальшу долю світу.

Обидві ці держави, Німеччина і комуністична Москва, були упослідженими в Европі після Першої світової війни і вони шукали між собою обопільної допомоги. Їхнє офіційне взаємне домовлення в Раппало було, як тоді здавалося, відносно малозначним. Але кілька років пізніше Захід довідався про наслідки секретних їхніх домовлень. У Рапалло совєто-москалі дозволили німцям випробовувати їхні танки внутрі Совєтського Союзу, що було нарушенням Версальського договору. Знамениті панцерні дивізії Гітлера і летунські ескадри Германа Ґерінґа, були вишколені внутрі комуно-московської імперії згідно з таємним німецько - совєтським доґовором у Рапалло.

Поділена Німеччина не є загрозою для нікого. Дві Німеччини невтралізують одна одну. Але якщо 17 мільйонів східніх німців додати до 62-ох мільйонів західніх німців, тоді вони творитимуть 80 мільйонову, найбільш індустріяльну державу в Европі. Для порівняння подамо, що Великобританія, Франція і Італія, кожна мають по 50 мільйонів населення, отже всі три є на другому місці після Німеччини. А коли до того додати ще відому хоробрість німецького вояка, то ясно, що совєти мають причину боятися об'єднаної Німеччини.

Для обох сторін, комуністичного Совєтського Союзу і Західньої Европи, поділена Німеччина є меншою небезпекою, як об'єднана Німеччина по протилежному боці. Але теперішній поділ Німеччини має у собі зародок небезпеки для Заходу.

Совєтський Союз причинився до поділу Німеччини і держить Східню Німеччину під своєю окупацією. Західня Німеччина находиться у вільному союзі із Заходом. Таким чином це якраз СССР, що держить рішаючу карту в цій грі. Совєтський Союз може об'єднати Німеччину, звільнивши Східню Німеччину. Але вона зробила б це, розуміється, тільки у порозумінні із Західньою Німеччиною. Але найнижчою ціною, яку Москва схотіла б за це одержати, це було б відтягнення об'єднаної Німеччини із НАТО — Північно-Атлантійського Оборонного Союзу, який зорганізували західні альянти як опору

(Закінчення на ст. 4)

Макар Дуда

Лови шпигуна !

Знову об'явився наш давній знайомий Іван! Де ти пропадав? питаю. Чув, ніби тебе ген-ген запроторили.

Обійшлося, — каже. — Замість Олімпіяди довелося п'ятнадцять днів вулиці підмітати. А стиляжний мій костюм пощитали хуліганством.

— Пощастило. А то б потурили як шпигуна на Колиму.

— Так було й намірилися, але я прочитав їм з „Літературної України" — (ч. 31) статтю якогось Королевича про хитрощі українських націоналістів — агентів американського імперіялізму, які до нас налітають під виглядом туристів та всяких родичів. Так я їм пояснив, що ці шпигуни тепер не приїжджають у рокендролівських убраннях. Навпаки, нічим не відрізняються від таких, як ми з тобою. Тому в міліції мене через два тижні випустили.

— Не били?

— Трохи. Виховували, щоб я викривав скрізь і всюди шпигунів. Таке тепер державне завдання. Пообіцяв керуватися вказівками того журналіста.

— Що ж він рекомендує?

— У нього в руках опинилися секретні інструкції для іноземних шпигунів і диверсантів. Як не ховались імперіялісти з своїми таємними документами, а таки впіймалися!

— Молодець! Де ж він їх роздобув?

— У газеті „Свобода" за 1977 рік.

— Така давня інструкція?

— Цього року українські націоналісти також упіймалися. У ЗСА випустили спеціяльний довідник-порадник шпигунам, що їдуть на Україну.

— Стривай... Які ж це таємні інструкції?... Надруковані в газеті?

— Вони думали, що ніхто тут „Свободи" не прочитає. А наш пильний журналіст і впіймав їх! Слухай, що там пишеться: „Весь час дбати про те, щоб своє перебування на Україні використати з найбільшою користю..."

— Їч чого забажали!

— Далі таке: ви їдете на землю своїх батьків та дідів і повинні цікавитися всім, і минулим і сучасним. На все роздивляйтесь, про все розпитуйте, цікавтесь, чим і як люди живуть. І все це уважно записуйте в бльокноти...

І про своє життя розкажіть..

— Чистісіньке втручання у внутрішні справи!

— Та ще в кого? Страшно й подумати! У свого діда та баби!

— А самим інструкція рекомендує бути обережними, не піддаватися на провокації. І на кожному кроці виявляти свою ерудицію, освіченість та політичну чутливість.

— Наче ми такі дурні! Не на таких напали!

— І особливий пункт: підривати соціялістичну економіку.

— Диверсії?

Ні, хитрюща метода шкідників: не витрачати валюту на наші сувеніри.

Дійсно, на біса тоді нам усі іноземці з долярами, якщо вони їх назад повезуть?!

— Крім того послухай, на що націлюють своїх туристів. Рекомендують особливу увагу приділяти пам'ятникам давноминулих часів. Уявляєш, — про пам'ятник Леніну — ні слова!

— Чи ти бач! Їм тільки Лавру та Софію показуй!

— У цю мить Іван, ідучи зі мною багатолюдним Хрещатиком, раптом зупинився і шепнув:

— Глянь на того суб'єкта в кепці та пожмаканих штанях...

Дивимось, а той підозрілий тип наближається до нас і, озираючись на всі боки запитує:

— Пробачте, я приїжджий... Скажіть, будь ласка, як пройти до Софійського собору?

Іван змовницьки підморгнув мені: на ловця і звір біжить! Однак став пояснювати, як, куди і яким шляхом дійти до того собору, а той приїжджий вийняв бльокнотик у жовтій обгортці і швиденько почав записувати маршрут. Не задовольнившись Софією, поцікавився ще й Лаврою та Аскольдовою могилою. І знову ж таки всі дані записав у жовту книжечку.

— Ну, що я тобі казав? — схвильовано заговорив Іван, коли той пішов від нас. — Дуже й дуже підозрілий тип... Поперше, одяг жебрака...

— Я не сказав би цього, — зауважив я. — Цілком стандартний наш вітчизняний одяг.

— Абсолютне маскування! А подруге, якими пам'ятниками зацікавився? Чому все позаписував? І якою ручкою! Не нашою! А бльокнот, якого кольору? Я цю жовту пресу знаю! Я їх наскрізь бачу! Ти не помітив у нього фотокамери? А я знаю, вона у нього в кишені, здійматиме ніби Софійський собор, а на плівці виявляться засекречені об'єкти.

Фотографуватиме пташок, а насправді військові літаки!

— Ну, ти ж, Іване, справжній детектив!

— А остаточно цей суб'єкт викрив себе знаєш чим? Знову ж таки як мені підказав той кагебівський журналіст! Тільки з тих органів йому вказали на нову підступну методу поведінки українсько-американського шпигуна і диверсанта: в тому довідникові дається наказ — розмовляти на Україні виключно українською мовою! Ні, ти чув таке?!

— Українську мову в Києві? Та ти що!

— Тільки бандерівці, українські націоналісти — шпигуни іноземних розвідок такою мовою розмовляють! Але стривай, — заметушився Іван. — Куди той тип подівся? Якою мовою він з нами розмовляв? Негайно догнати!

Іван Боднарук

40 РОКІВ З ДНЯ СМЕРТИ ҐЕНІЯЛЬНОГО ДИРИҐЕНТА

Дня 21-го вересня цього року минає 40 літ, як помер Олександер Кошиць, незрівняний український диригент світової слави, якого доля доручила йому відновити останню лебедину пісню відродження України. Великий знавець нашої музики й пісні відійшов у вічність у Вінніпеґу 1944 року.

Прийшов на світ у селі Ромашках, Канівського повіту на Київщині в 1875 році. Батько, священик Антін, перенісся до села Тарасівка, Звенигородського повіту, коли син мав два роки. Великий вплив на формування його таланту мали народні пісні та гарний спів дяка-артиста в сільській церкві. Початкову освіту одержав від домашньої вчительки. Потім післав його батько до бурси в Богуславі, де хлопець співав у церковному хорі та вивчив нотну грамоту й церковні співи. Закінчив семінарію і Духовну Академію в Києві та музичні студії в музичній школі Лисенка. Потім працював як учитель історії в середніх школах; між іншим і на Кубані. З 1904 року був у Києві організатором хорової музики в консерваторії, дириґентом університетського хору, музичним керівником Народного Театру М. Садовського, а в 1916 році дириґентом київської опери. Після закінчення мистецької поїздки по світі в 1924 році залишився в Америці й жив у Ню Йорку, де посвятився композиторській праці, організував величаві хорові імпрези, дописував на музичні теми до часописів, дав ряд викладів про українську музику в Колюмбійському університеті. Опісля вів курси української музики й працював дириґентом хору у Вінніпеґу, де й помер від недуги серця 21-го вересня 1944 року.

За рекомендацією Лисенка збирав і записував пісні на Кубані. Зібрав їх понад 500, за що дістав 1907 року золоту медалю. Його пізніші виступи з українськими піснями й концертами перетворювалися на велике свято української музичної культури. В 1912 році був головним дириґентом у театрі М. Садовського, де поставив Лисенкову „Утоплену", „Енеїду", „Різдвяну ніч", Січинського „Роксоляну" та інші. Коли постала Українська Республіканська Капеля, Кошиць виїхав із нею закордон, щоб познайомити західній світ з українською піснею. Після проголошення Української Народної Республіки Кошиць був назначений головою Музичного Відділу при Міністерстві Виховання і тоді зорганізував він Капелю, яка з доручення Українського Уряду виїхала в 1919 році в концертову подорож по Европі, а 1921 року до ЗСА, Мехіко, Куби, Бразилії та Арґентини. Концерти Капелі в столицях і великих містах західньоевропейських держав Австрії, Швайцарії, Франції, Англії, Німеччині, Чехії і Голляндії перетворилися в нечуваний до того часу тріюмф української пісні, а Кошиць і його Капеля стали неперевершеними амбасадорами України. Найкращі й найвибагливіші музичні критики Европи говорили, що такого чудового хору й такого дириґента світ ще не бачив і не чув. На різдвяному концерті в „Пляца де Торсо" в Мехіко було 32,600 людей, а хор у самому Мехіко на протязі двох місяців дав 53 концерти. Залишившися в ЗСА й поселившися біля Ню Йорку, талановитий український дириґент зорганізував кілька величавих хорових імпрез, між іншими з нагоди 200-річчя Вашінґтона 1932 року, під час світової виставки в Ню Йорку в 1939 році, на Українському Конґресі у Вашінґтоні 1940 року тощо.

Спадщина Кошиця значна; особливо треба відмітити його п'ять Служб Божих в староукраїнському церковно народному стилі, чотири збірки народних пісень, колядок, щедрівок, веснянок, релігійних кантів і псальмів, 43 українські народні пісні з англійським перекладом тексту, видані Вітмарком п.н. „Пісні України", що розійшлися в мільйонах примірників. Залишив дуже вартісні обробки, деякі просто блискучі. Має величезні заслуги перед церковною музикою. Були дуже успішні його способи пов'язати народну мелодику із старою мелодикою ірмолоїв і тим способом відновити традицію української церковної музики, перервану впливом італійської музики у XVIII столітті. Український Вільний Університет у Празі надав йому звання доктора гоноріс кавза. Поруч М. Лисенка був чи не найбільший знавець українських народних пісень. Як хоровий дириґент, був незрівняний, особливо у репертуарі української народної пісні. Повен завжди молодечого запалу, умів захоплювати хористів, тримати їх у постійному напруженні й видобувати з них усе, що було можливо й чого хотів. З його смертю закінчилася в історії української музики т.зв. лисенківська доба.

Видав в Канаді в 1948 році два томи спогадів. Часто дописував до „Свободи" та інших українських часописів. Був музичним керівником хорової частини фільму „Маруся". В 1944 році наспівав з хором альбом платівок під назвою „Songs and melodies of Ukraine". В останніх п'яти роках життя вів курси української музики й хорової дириґентури на Вищих Освітніх Курсах УНО у Вінніпеґу. Був справжній спадкоємець музики М. Лисенка. Визначився творчою індивідуальністю, дуже зближеною спільними рисами до Леонтовича.

Любов Цегельська

ДЕРЖАВНА ЖІНОЧА ВЧИТЕЛЬСЬКА СЕМІНАРІЯ В ПЕРЕМИШЛІ

(На марґінесі з'їзду перемишлян 29 і 30-го вересня на Союзівці)

II.

Ми не любили її і її предметів, а вона це відчувала і дуже неприхильно ставилася до нас. Одного разу, як нам було забагато її шовінізму, ми не послухали її зарядження піти на географічну прогулянку в терен, яку вона назначила на котресь наше церковне свято, яке було респектоване шкільною владою й ми не мали науки в цей день. Не всі зігнорували але більшість. Всім цим ученицям вона обнизила оцінку з географії й історії на „задовільно" (третій ступень), і поведінку; а в нас було тільки чотири ступні оцінок.

Польську мову вчила Фітоська (не пам'ятаю імени), також велика шовіністка, але принайменше добре вчила, вміла зацікавити граматикою. Старанно переробляла з нами „Вогнем і мечем" Сєнкевича, в якій козаки показані в поганому світлі. Мабуть я була на третьому курсі, як у клясі одним ступнем вищій, учениці заявили Фітоській, що наступного дня науки не буде, бо це день присвячений Шевченкові й буде концерт у його честь. На це вона сказала; „незадовго вже будете віддавати честь і терціянці". Учениці повторили це вдома, ті віднеслися до громадянства, а що то був вже не перший „гріх" Фітоської, її перенесли кудись на Познаньщину. В нас латали польську мову якимись нездалими заступниками, а на новий шкільний рік дали молоду учительку Стройновську, що тількищо скінчила університет і хотіла всі мудрощі перелити в наші голови, казала читати книжки, яких ми не мали в бібліотеці й не мали де позичити. Нелегко нам було з цією учителькою, але якось дотягнули ми до матури.

Коли я згадала першу клясу, то мушу про неї сказати, що то були життєрадісні й веселі дівчатка, що й вчилися добре й часто мали цікаві пригоди. Якось у часі перерви взяли на рамена великий дерев'яний футерал зі скрипки, уставилися в похід і почали співати похоронні мелодії, згадуючи раз-у-раз ім'я Фітоської. В гаморі не почули дзвінка і не знали, що перерва вже скінчилася й що Фітоська стоїть на порозі й приглядається до свого „похорону". Ото було пізніше! Пам'ятаю в тій клясі були Марійка Мисюк, Слава Лазоришак, Марійка Дишкант, Зеня Чучкевич.

Господинею кляси була Климентина Кульчицька, молода й енерґійна вчителька, яку ми любили, й шанували, а вона зі серцем нами опікувалася й боронила, де треба. А мала з нами не раз клопіт. — Був у нас у семінарії такий звичай, що кожна кляса вибирала собі „війта", а війт п'ятого курсу був автоматично „старший" над всіма війтами. Війт відповідав за клясу перед господинею кляси; чи треба було що заповісти, перевести збірку, виповнити програму на сходинах читальні, назначити дижури для удержання порядку в клясі, принести потрібні підручні матеріяли на лекцію, кликали війта. В 1930-31 році, як я була на п'ятому курсі, товаришки вибрали війтом мене. Одного разу семінаристки польки, (т. зв. перша семінарія, наша була друга) давали якусь патріотичну імпрезу і директор прислав до наших кляс обіжник із запрошенням. Ми вислухали прочитане й зараз же про нього забули, бо цілком нас туди не тягнуло. На імпрезу ні одна з нас не пішла. Тим часом директор Заремба потрактував нашу неприсутність як якусь змову і велику образу його й цілої польської семінарії, як виступ проти польськости взагалі.

Спершу закликав мене й спитав, чому ми на цю імпрезу не прийшли. Я нагадала собі, що цього дня пообіді ми мали обов'язкову купіль в семінарії (такий звичай запровадив дир. Заремба й часописи в Перемишлі писали про це з всякими коментарями). Моя відповідь ще більше обурила директора, він скликав нас усіх: учениць семінарії й вчительок, „бештав" нас довго, а нарешті заявив: „Скажіть цим, що вас намовляли, щоб не прийти, що Берлін далеко, а полковники близько". Дослівно так сказав. Відтак учениць відпустив, а вчительок ще задержав і вони ще мусіли „випити" за нас. Нам стало гірко. Значить, він думав, що нас треба аж було комусь підмовляти, що в нас не було стільки національної свідомости, щоб не піти на їх шовіністичну імпрезу. А тим часом під його боком ми відбували тайні сходини, таки в клясі, під претекстом приготування матеріялів з математики до матури. Якраз математику ми вибрали, бо жадна з польок її як вибраного предмету до матури не брала, отже не залишалася у клясі. Зате наші вчительки, всі без виїмку, дуже гарно до нас ставилися, щиро піддержували всі наші почини. Пані Муха Кульчицька перепроваджувала з нами гутірки про всякі проблеми кляси, ми радилися її в різних справах, навіть таких, як добра поведінка в приватному житті.

Учителька Олена Яцишин, народилася 24-го лютого 1889 року в Осєкчичах коло Стрия в родині о. Володимира, як наймолодша донька. Скінчила семінарію у Львові й здала державний іспит у Музичній Консерваторії у Львові, бо інакше не мала права навчати музики в середніх школах. Грала добре на фортепіяні, а вже як учителька доповнила іспит гри на скрипці, бо цей предмет вчила як — обов'язковий у семінарії. Вчила нас теорію музики, сольфеж, гру на скрипці й провадила семінарійний хор. Вона вщеплювала в нас любов до рідної пісні, заохочувала нас відписувати від неї партитури пісень, які вона розкладала на жіночий хор, щоб колись ми могли провадити хори. Це мені дуже придалося, коли я була на приватній лекції в селі В'язівниці, Ярославського повіту (приготовляла до гімназії доню о. Олексія й Марії Колянківських, бо посад вже поляки нам не давали, навіть на корінно польських землях). Ото ж за піддержкою о. пароха я зорганізувала цілий концерт у честь Тараса Шевченка і це був перший цього роду концерт у цьому дуже спольщеному селі. Олена Яцишин також дещо сама компонувала, але коли ми виконували її твори на концерті, вона ніколи не подавала свого імени, лише там були три звіздки. Хори приготовляла вона довго й дуже дбайливо, завдяки чому хор семінаристок мав дуже добре ім'я і не раз збирав похвали. Ми співали твори Лисенка, Леонтовича, Стеценка, „Заповіт" — композицію Вербицького й багато інших. Хор співав теж щонеділі в часі Служби Божої, а також концерти Бортнянського, Ределя.

(Продовження буде)

Біля 12,000 українців...

(Закінчення зі ст. 1)

Молитви українською і англійською мовами виголосили Архиєпископ Константин і Єпископ Василь Лостен.

Д-р Ворох представив ведучих програмою — д-ра Богдана Футея, Надію Комарницьку-МекКоннелл і д-ра Мирослава Смородського, які представляли відтак поодиноких промовців.

Тон цьому протестному здвигові з триганною програмою дня — відзначенням 20-ліття відслонення пам'ятника Т. Шевченкові, демонстрацією проти русифікації України і величавим концертом української музики в Кенеді Центрі — надав перший промовець, голова НТШ д-р Ярослав Падох, який в короткому слові, схопив суть цих імпрез і їх значення на внутрішньому і зовнішньому відтинках, підкреслюючи на вступі, що цей день у Вашінгтоні є днем єдности української громади і становить він своєрідний мандат для такої ж єдности в організаційній структурі української громади в ЗСА. „Ми не можемо позволити на партизанку у Вашінгтоні", — закликав д-р Падох під гучні оплески учасників та відтак перейшов до свого слова про Т. Шевченка. На закінчення д-р Падох пригадав, що в 1964 році тоді це комішенери Вашінгтону (а не посадник як тепер) закликали до влаштування кожнорічних шевченківських днів тут біля пам'ятника, тому промовець висунув пропозицію відновлення Комітету Побудови Пам'ятника Т. Шевченкові, а крім того зактивізувати знову справу поштової марки Шевченка, як це недавно зробив він в імені НТША.

Колишній конгресмен з Ілліной, тепер офіційний дорадник Державного департаменту Едвард Дервінскі, довголітній приятель українців, який був одним з політичних діячів, які допомогли здійснити проєкт побудови пам'ятника Т. Шевченка у столиці ЗСА, а раніше узаконення Тижня Поневолених Націй, висловив признання українцям за їхнє постійне наголошування „Ахіллевої стопи" СССР поневолених ним народів, які стремлять до відновлення своєї волі й незалежности. „Ваша довголітня праця в тому напрямку знаходить позитивний відгомін і в Білому Домі і в Державному департаменті. Продовжуйте та посилюйте її", — закликав Е. Дервінскі.

Англійською мовою в імені Вашінгтонського комітету промовляв його член Степан Процик, а після його слова у стіп пам'ятника учні місцевої школи українознавства положили вінок квітів.

В патріотичному тоні промовляв особистий представник президента Р. Регена, заступник директора публічних зв'язків в Білому Домі, Лінас Кеєліс, який, будучи литовського походження, ґрунтовно обзнайомлений з українськими справами.

У його слові, як і у відчитаному ним привітанні Президента, ниткою снувалась теперішня настанова Президента і його Уряду щодо Совєтського Союзу. Л. Кеєліс також проголосив, що наступного дня, у понеділок, президент Реген прийме делеґацію українських представників. Він теж передав вислови співчуття Президента з приводу смерти Патріярха Йосифа та згадав про його зустріч з президентом Джералдом Фордом у 1976 році.

Про політику Уряду ЗСА та його настанову до СССР говорив також обширно заступник секретаря комерції Кларенс Бровн, колишній конгресмен з Огайо, який також виявив обізнаність з усіма аспектами української проблематики.

Від УККА промовляв його теперішній голова ред. Ігнат Білинський, а заключну промову англійською мовою виголосив заступник головного предсідника УНС д-р Мирон Куропась, який теж є заступником голови УАКРади. Д-р Куропась поєднав дух творчости Шевченка та його виливи вже на ранніх українських поселенців в ЗСА, пригадуючи, що о. Григорій Грушка був першим американським українцем, який написав і опублікував у ним редаґованій „Свободі" 4-го квітня 1894 року віршик в пошану Великого Кобзаря у 33-тю річницю його смерти. Відтак д-р Куропась вказав на вплив Шевченка на хід історії України, включно із сучасною боротьбою невгнутих, хоч і запроторених в кацети українських правозахисників.

Після закінчення програми д-р Степан Курилас, головний впорядчик, подав інструкції походу від пам'ятника до Ляфаєт Парку і похід очолюваний прапороносцями та уніформованими загонами молоді Пласту (в числі біля 700 осіб — найбільша група), СУМА і ОДУМ-у, комбатантів, жіноцтва та громадян які, як сказано, прибули сюди з майже всіх осередків зорганізованого життя в ЗСА більшими чи меншими групами — літаками, поїздами, автомобілями й автобусами (в числі біля 60). Була тут теж група з Торонто, Канада.

Спершу 22-ою вулицею, відтак на південь по Коннектикат авеню і до перехрестя вулиць 16-ої і „К" довгою понад милевою лавою тягнувся похід, окрилений прерізними транспарантами, що пояснювали ціль протестної маніфестації. Тут і там поодинокі групи співали релігійні і патріотично-світські пісні, що додавали кольору походові. На перехресті, що його від совєтської амбасади відгородила поліція, спалено прапор СССР, а молодь на протязі 30 хвилин скандувала антисовєтські гасла. Після повороту делеґації до совєтської амбасади та короткої і неразючої конфронтації з поліцією, похід пішов дальше 16-ою вулицею до Ляфаєт Парку, де промовляли ще інж. М. Комічак, Юрій Добчанський і Орест Дейчаківський, молоді українські активісти з Вашінгтону. Зі словом виступив тут теж командир афганських повстанців Абдул Мутавакіл, який незабаром повертається до Афганіставну.

Демонстрація закінчилась спільним відспіванням „Боже, здійми з нас кайдани" і неофіційним гимном ЗСА „Боже, благослови Америку".

Під кінець демонстрації стало відомо, що один молодий українець, який недавно виїхав з СССР обкидав совєтську амбасаду червоною фарбою. Поліція його арештувала, списала протокол і випустила. Один із старшин-поліціянтів сказав, що коли амбасада формально не обвинуватить згаданого українця, то протокол буде знищений. „А вони цього не зроблять, бо не хочуть додаткового розголосу в медії. Зрештою, це явище є тут на денному порядку", — сказав поліціянт.

Демонстрація закінчилась кільканадцять хвилин перед 2-ою годиною і учасники її мали можливість вспіти на концерт української музики в Кенеді Центрі який був справді маєстатичним і багатомовним завершенням програми цього дня.

Про демонстрацію і концерт звітували телебачення, радіо і преса, при чому більшість газет звітувала подвійно про українців цього дня, беручи до уваги виступ Папи Івана Павла II серед українців у Вінніпеґу.

Похід маршує вздовж Коннектикат авеню.

Поліція хоронить совєтську амбасаду на перехресті вулиць „К" і 16-ої.

ПОДЯКА

Почуваюся до милого обов'язку висловити свою найщирішу подяку моїм Кузинам, Приятелям та Знайомим, які мене відвідали в лічниці чи вдома, перед і по операції. Найщиріша подяка о. В. БУЧЕКОВІ за відвідини мене в шпиталі та уділення Найсвятіших Тайн.

Приятелям з Амстердаму, Бродалбін і Нортвілл, Н. Й. за відправу Святої Літургії в намірені мого здоров'я. Учасницям конференції УЗХ в Лігайтоні, Па. за спільну карточку побажань скорого видужання, як рівнож Учасникам З'їзду Дрогобичан за побажання та Комітетові для вісвяткування 100-річчя Жіночого Руху в Рочестері, Н. Й. Дякую Управі і Членкиням місцевого Відділу УЗХ за постійне відвідування мене і поміч вдома, як також сердечно-щира подяка Всім за телефони і карточки з побажаннями скорого видужання, як також за молитви в тім намірені.

Хай Вас всіх Всевишній наділить кріпким здоров'ям.

Вдячна Вам —

Слава Зелез

Помер визначний меценат ФКУ

У Ню Йорку 11-го серпня 1984 року помер на 84-му році життя бл. п. інж. Мирослав Павло Колтунюк. По відправі Парастасу у вівторок, 14-го серпня, виступив зі словом прощання голова ФКУ мґр Степан Хемич, подаючи основні деталі з життя цієї людини, яка здійснила свій давній задум: видатніше прислужитись українській справі.

Мирослав П. Колтунюк народився 11-го липня 1900 року в селі Тарнавка, повіт Пшеворск, на Посянні, в родині о. Миколи і Ольги з Яюсів Колтунюків. Початкову освіту одержав дома, а потім здав іспит до державної гімназії в Перемишлі. В 1917 році був покликаний до австро-угорської армії, де служив до листопада 1918 року. Від листопада 1918 року до 1923 року служив в Українській Галицькій Армії. Спочатку на фронті, а в 1920 році перейшов з групою ген. Кравса на ЧСР, де опинився в таборі полонених. В 1923 році записався на студії в Гірничій Академії в Пшібрамі, ЧСР, і їх закінчив в 1928 році дипломом гірного інженера. В 1930 році нострифікував свій диплом на Гірничій Академії в Кракові, але праці в гірництві одержати не міг. Якийсь час працював при будові вулиць у Львові, а в 1932 році заснував вирібню мила та косметики „Фамоза" у Львові, котру провадив до війни.

За першої совєтської інвазії перебував у Кракові, за німецької окупації у Львові, де займався торгівлею В 1944 році переїхав до Відня, де перебував до 1948 року. В 1947 році одружився з Іреною Гаврищаківною, а в 1948 році виїхав до Америки. Тут до 1955 року працював в дороговім відділі Полудневої Дакоти, а від 1955 до 1976 року в інженерських фірмах Ню Йорку.

Не забуваючи про бажання теж своєї покійної дружини, яка померла 22-го листопада 1983 року, М. Колтунюк встановив в Гарвардському університеті видавничий фонд україніки. Тим вчинком поміг у розвитку української науки та вписав імена Колтунюків у список людей, які приносять славу для українського народу.

Похоронні відправи відбулись в середу 15-го серпня 1984 року. Заупокійну Святу Літургію служили в церкві св. Юра о. Лев Ґолдейд і о. диякон Богдан Тарнавський, який виголосив проповідь, що її текст подаємо як вислів нашої пошани і вдячности до Мирослава П. та Ірени Колтунюків.

Я боровся доброю борнею.
Скінчив біг—віру зберіг.
(2 Тм. 4,7)

Цими зворушливими словами св. ап. Павло який передчуваючи недалеку смерть, оглядаючись на пройдене життя, схоплює його основну суть. І тим вказує кожному християнинові на необхідність доброї борні, щоб одержати від Господа вінок справедливости. Борні за все, що чесне, гідне, шляхетне, святе. Борні зі злом, підлістю, самолюбством, гріхом. Борні за кращу долю свого народу у вірності Богові.

Бл. п. інж. Мирослав Павло Колтунюк скінчив свій біг. Дорога його земського життя не була легкою. Нерівна, часто під гору, повна небезпек й тривоги, тверда, як дорога кожного біженця, що змушений покинути свою Батьківщину під натиском ворога.

Скінчив біг на чужині, але віру зберіг, зміцнюючи її правдивою діючою любов'ю.

Св. Єроній подає знамениту думку: споглядаючи на християнське життя, не так цікавий його початок, як важливим є кінець земської мандрівки.

У спортовця-змагуна в бігу є „фініш"—кінець бігу, в якому він зосереджує всі свої сили, знання, досвід, що виникає із багатолітньої підготовки.

Добре скінчив свій біг бл. п. Мирослав, стаючи добродійцем, воздержником української науки. Немає добродійства без любови, тому й кажемо, що М. Колтунюк зберіг віру і любов. Любов до своїх рідних, до українського народу, до ближнього. А любов до ближнього стає одночасно любов'ю до Христа.

Тож напевно приготовив Мирославові наш Спаситель вінок справедливости.

Немає доброчинства без служіння. Всевишній поблагословив Мирослава Колтунюка даром служіння, який трудячись, жив ощадно. Призбирав дещо гроша, щоб подарувати його для великої справи. Створив у Гарвардському університеті, сповнивши тим теж і бажання своєї покійної дружини, видавничий фонд україніки, фонд імени інж. Мирослава П. й інж. Ірени (Гаврищак) Колтунюків.

Скаже хтось: дожила людина свого віку, то й не трудно пожертвувати. О ні, це особливо трудно. Бо звичайна людина, часто в самолюбстві, у самолюбстві до останнього виддиху, не може, не хоче, не вміє розстатись з тим, що нагромадила. Скільки то осіб не кінчить якслід, гідно і упорядковано свого життя? А нівечать усе придбане, бо не вміють доглянути добрих цілей і спрямувати свою любов в тому напрямі.

Бл. п. Мирослав Колтунюк—вийняткова людина. Враз із дружиною стали вони Визначними Меценатами ФКУ і записані в документації Гарвардського університету як воздержники української науки.

Мені доручили чинники Українського Гарварду, усе його юне середовище виявити прилюдно вдячність та пошану до цього доброчинця. Але зворушений шляхетним вчинком цієї людини приїхав я з Кеймбриджу до Ню Йорку теж, щоб свідчити.

(Закінчення на ст. 4)

Передаватимуть...

(Закінчення зі стор. 1)

публікує писання українських дисидентів, а також інформує публічну опінію на Заході про національну дискримінацію у спорті. Продюсером двох згаданих інтерв'ю є Тоні Іґані, Екзекутивним продюсером для Проєкту медії в Лос Анджелесі є Володимир Лесюк.

ПОДЯКА

Дня 22-го серпня 1984 року відійшла з волі Всевишнього у Вічність
наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І БАБУНЯ

сл. п.

Христина Верещинська

Цією дорогою складаємо сердечну подяку Всім, хто з нами був у цей найтяжчий у нашому житті час і старався облегшити наші терпіння і виявили щирі співчуття і моральну підтримку.

Щиро дякуємо Всечеснішому о. крилошанинові Йосифові Шарому за похоронні відправи і за вислови співчуття і прощальні слова у похоронному заведенні, в церкві після відправлення Заупокійної Святої Літургії і на цвинтарі.

Дякуємо за квіти і пожертви на Служби Божі і пожертви в сумі 138 дол., які присутні на тризні зложили на потреби Українського Визвольного Фонду замість квітів на свіжу могилу.

Дякуємо п. Марії Ціко за влаштування заупокійної тризни, похоронному заведенню п. М. Градовської за справне переведення похорону і всім співучасникам похорону і тризни, і Тим, що несли домовину.

Дякуємо Тим, що перевели збірку і дякуємо нашому краянові С. Скоробогачеві, що приїхав з Ошави, Канада, щоб віддати останню прислугу Помершій, і що за його почином переведено збірку.

Просимо вибачення, що не називаємо всіх жертводавців поіменно. Нехай Всевишній нагородить Вас всіх за все, що Ви зробили для нас.

БОГДАН — чоловік
Сини:
МИХАЙЛО
РОМАН і
ЯРОСЛАВ з дружиною і сином на Гаваях

В пам'ять Дорогих нам Добродіїв:
ненадійно помершої

бл. п. Зоні зі Стефанишинів Гудь

і в пам'ять

бл. п. мґра Миколи Гудь

на ЦЕРКВУ В ЛЮРДІ, складаємо 80.00 дол.

Залишеній у великому смутку Родині пересилаємо наші найщиріші співчуття.
АНТОНІНА з Мишкович Бережницьких
ЗВАДЮК зі сином ОЛЕГОМ з Родиною

В ПЕРШУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. мґра

ІВАНА РЕШЕТУХИ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 23-го вересня 1984 р., о год. 11:30 ранку в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.

Просимо згадати Покійного в цей день у своїх молитвах.

Дружина — ІРЕНА з Дітьми і Внуками

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною й Приятелями, що 27-го серпня 1984 року з Волі Всевишнього заснула Вічним Сном на 80-му році життя
наша Найдорожча
МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ Й СЕСТРА

бл. п.

АНГЕЛИНА (НЕЛЯ) КОЛОДІЙ

ПОХОРОН відбувся 31-го серпня 1984 р., о год. 9-ій ранку з похоронного заведення Музики до собору св. Володимира й Ольги. Тлінні Останки зложені на цвинтарі св. о. Миколая.

Горем прибиті:
син — ОРЕСТ з дружиною АРЕТОЮ
внуки:
ЛЕВКО з дружиною НЕНСІ
й донечкою ЛЯРИСОЮ
АНДРІЙ й ЛЯРИСА
сестри: ОЛЬГА КОЗАК, ГАННА й СОНЯ НАКОНЕЧНІ
брат — ІВАН
ближча й дальша Родина

„Св. Софія" Релігійне Товариство Українців Католиків, ЗСА

ЇХ СВЯТІСТЬ ЙОСИФ I

Патріярх Києво-Галицький і Всієї Руси-України
17. II. 1892 — 7. IX.1984

У невимовному смутку та глибокому жалю, що огортає наші серця, клонимо наші горем прибиті голови перед маєстатом Великого Покійника, Ісповідника Віри

Блаженної Пам'яті Блаженнішого Патріярха Помісної Української Католицької Церкви

ЙОСИФА СЛІПОГО

кардинала Вселенської Церкви й великого сина українського народу,

і прохаємо наше опечалене Членство, Співробітників, Жертводавців Патріяршого Фонду та Прихильників жертвувати у ці дні всенаціональної жалоби свої усердні молитви за спокій душі нашого Дорогого й Невіджалуваного Духового Отця й Опікуна.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Помер...

Закінчення зі ст. 3.

Ти, Господи, сам знаєш, усе бачиш, але прийми й наші оці мольби і свідчення про Людину, яка діткнула нас усіх, яка прикрасила своєю шляхетністю наш народ, яка увійшла в історію української філантропії, яка скінчила свій біг на цій землі, але життя своє провела гідно, даючи приклад правдивої любови, правдивого патріотизму.

У Твоїй Церкві, наш Боже, у Твоєму милосердю є можливість заступництва. І ось ми, всі тут присутні на цьому чині похорону, як теж усі члени Фонду Катедр Українознавства, всі прихильники Українського Гарварду заступаємось за бл. п. Мирослава Павла й благаємо: пригорни Його у Небесному Царстві, пригорни Його до себе, Господи. І обдаруй Його вічним спокоєм і невичерпною радістю.

Рідним Покійного хочемо висловити не втоптаним звичаєм, вterті та без глибшого духового змісту слова співчуття, а скласти особливий вислів особливої співчутливости, в якій крізь сумовитість та повагу похорону, пробивається глибока, духово звисочена радість. Бо, ось покликав Господь нашого Мирослава Павла до себе. Пішов Він до свого Отця Небесного по вінок справедливости. Пішов у місце,зготовлене Христом для всіх Христових послідовників, як це наш Спаситель обіцяв.

Бл. п. Мирослав П. Колтунюк не перестав існувати, а перейшов поріг у другий, нам покищо невидимий світ Проте той світ зовсім реальний, дійсний, як дійсний є світ, що його бачимо. Бог—Творець усього видимого і невидимого.

Написано до Тимотея у Посланні св. ап. Павла: „Христос знищив смерть і освітив життя і нетління Євангелією."

тож, співаючи Вічную Пам'ять спочилому Мирославові, не кажемо прощай. Краще підходять слова—зустрінемось знову.

Усіх рідних, усіх нас присутніх на похороні, усіх приятелів Мирослава й Ірени Колтунюків треба заохотити полинути думкою до Бога і згадуючи їх у наших молитвах, благати одночасно, щоб Господь благословив нас усіх і поміг нам у нашому бігу щоб теж кожен з нас міг сказати колись словами св. ап. Павла: „Я боровся доброю борнею". . Просім Божої помочі, щоб так, як Мирослав Павло, так і ми жили життям правдивих християн, зберігаючи віру, практикуючи любов. Щоб ми були послідовниками Христа, Йому вірили до останнього удару серця. І щоб були з Ним повік. Амінь.

ФКУ

Недалека конференція в Найробі

На спеціяльних сходинах Комітету НДЖО для Декади Жінок ОН (14-го червня) промовляла Еддаґ Ґачукія, представниця НДЖО організаційного комітету в Найробі, Кенія, інформуючи про підготовку до Форуму в 1985 році. Побіч неї голова НДЖО Комітету в Ню Йорку Кей Фрейлі.

(фото Дора Рак)

(Дора Рак). Вже залишилося лише десять місяців до Світової жіночої конференції на закінчення Декади Об'єднаних Націй для Жінок, 1976—1985, проголошеної на те, щоб осягнути рівноправність жінок і чоловіків, причинитися до поступу жінок у всіх ділянках та до закріплення миру у світі.

Формат конференції

На запрошення уряду африканської держави Кенії, принятого Генеральною Асамблеєю ОН, конференція відбудеться в столиці Найробі в часі від 15-го до 26-го липня 1985 року, в модерному конференційному будинку „Кеніята Сентер". Конференція буде відбуватися у формі пленарних сесій та нарад у двох комітетах. Справи організаційного і процедурального характеру вирішуватимуться на пленумі, попереджуючи звіти, огляд і оцінку Декади в поодиноких державах; один із комітетів буде розглядати пляни на крайовому рівні, а другий—плянуватиме стратегію на майбутнє до 2000-го року в регіональному і світовому засязі. Висновки із нарад будуть передані на пленум у формі рекомендацій і резолюцій до ухвали по змозі дорогою консенсусу (однозгідности).

Участь в офіційній конференції обмежена до державних делегацій та представників установ діючих в системі ОН. В категорії обсерваторів будуть допущені міждержавні і недержавні організації (НДЖО), що мають консультативний статус в ОН. Передконференційні наради, інформативно-орієнтаційні для журналістів, відбудуться в днях 13-го і 14-го липня 1985 року в Найробі.

Генеральним секретарем Світової жіночої конференції назначено Летіцію Шагані; Секретаріят приміщено в міжнародному центрі у Відні, Австрія.

Мета конференції

Мета конференції, згідно із запропонованою аґендою,—дати перегляд і оцінку поступу жінок у здійснюванні ухваленого Світового Пляну Акції, а й провірити перешкоди, що зупиняли поступ і осягнення повної рівноправности жінок і чоловіків у поодиноких країнах, реґіонах та в цілому світі взагалі.

Зробивши це, конференція має заплянувати стратегію на майбутні роки до кінця цього століття, по рік 2000-ий, щоб не спинятися в половині розпочатого процесу, але використати далі розмах міжнародного жіночого руху. Правдоподібно буде рекомендація встановити дальшу стадію у формі другої Декади Жінок в системі ОН, подібно, як повторюються декади економічного розвою. Конференцію документуватимуть звіти держав, Генерального секретаріяту ОН та статистичні дані про статус жінок у світі, а також рекомендаціями із п'ятьох реґіональних конференцій, інформаціями про положення жінок (і дітей), втікачів і переселених наслідком воєнних дій і територіяльних окупацій, та в умовинах „„апартиду", расового переслідування в Південній Африці.

Підготовка до конференції

Підготовку до Світової жіночої конференції доручила Генеральна Асамблея Комісії статусу жінок, що має тепер свій осідок у Відні. Там же відбулися вже дві підготовчі конференції: перша від 23-го лютого до 4-го березня 1983 року; друга—від 27-го лютого до 7-го березня 1984 року; а кінцева—третя сесія, назначена на час від 4-го до 13-го березня 1985 року. На другій сесії ухвалено, по довгих дискусіях і з узглядненням застережень американок, провізоричну аґенду Світової жіночої конференції, котру Генеральна Асамблея запробувала. Порядок нарад, що складається із восьми точок, буде запропонований конференції в Найробі до затвердження. Тоді також виберуть предсідницю конференції, котрою повинна бути делеґатка Кенії (в Копенгагені була предсідницею Лізе Остерґаард, данський міністер).

Підготовча праця проходить також в реґіонах. Із заплянованих п'ятьох реґіональних конференцій відбулася вже підготовча конференція для Азії і Пацифіку в Токіо, Японія (від 26-го до 30-го березня 1984 року). На черзі конференція для Африки в Аруша, Танзанія (від 7-го до 12-го листопада 1984 року); для Латинської Америки також в листопаді (ще не уточнена), та для західньої Азії в Багдаді, в груд ні 1984. Ці конференції підготовляють реґіональні економічні комісії, бо їх завдання—включити жінок у загальний економічний розвій. Вже йде міжреґіональна конференція, що радить над сучасним станом жінок в рільничих областях, від 17-го до 28-го вересня цього року у Відні. Для Европи і північної Африки скликує реґіональний семінар Економічна комісія Европи під наголовком: „Роля жінок в економічному розвої", що відбудеться в Відні від 15-го до 19-го жовтня цього року, а зараз по ній—від 22-го до 25-го жовтня—НДЖО матимуть передконференційну консультацію у Віденському інтернаціональному центрі.

НЖДО і Форум

Згідно з прийнятою в ОН системою, міжнародні конференції відбуваються у двох видах: офіційна конференція для державних делеґацій та паралельно—конференція для НДЖО і заінтересованих груп. В рамках жіночих конференцій паралельно була скликана „Трибуна" в часі конференції Міжнародного Року Жінки в 1975 році в Мехіко СиTі та НДЖО Форум у 1980 році в Копенгаґені, Данія. Цим разом, одначе, НДЖО Форум відбудеться перед конференцією, від 8-го або 9-го липня 1985 року і триватиме до 17-го липня, отже захопить ще два дні конференції, щоб дати змогу представникам НЖДО передати на конференцію побажання рекомендації жіноцтва у всьому світі, зібрані із поверх сотні так званих „воркшапів", що відбудуться в часі Форуму.

Форум спонзорують (за дозволом Генеральної Асамблеї) 60 недержавних організацій, що мають консультативний статус вищої категорії в Економічній і Соціяльній комісії ОН (ЕКОСОК). Їх запрошено до співпраці в підготовці конференції, до висловлення опінії про осяги жінок в часі Декади та про існуючі перешкоди; а також вислухається їх побажання відносно дальшої стратегії, аж по рік 2000-ий.

Предсідником Форуму буде Дама Ніта Барров з Барбадосу, а координатором—Вірджінія Газзард (ЗСА). Форум підготовляє НДЖО комітет Декади, що його очолює Кей Фрейлі, інформуючи своїх членів і гостей про хід подій в ОН і в комісії статусу жінок, а над поодинокими ділянками працюють підкомітети, головне над трьома підтемами конференції: здоров'я, праця і освіта.

Комітет Декади в Ню Йорку є в постійному контакті з НДЖО Кенії, котрий репрезентує Еддаґ Ґачукія. Вона й дала особисто докладні інформації про працю організаційного комітету в Найробі на окремих сходинах 14-го червня 1984 року, запевняючи, що все буде приготоване, включаючи приміщення і безпеку для жінок. Форум буде відбуватися в будинках університету, а розподіл приміщень у готелях, студентських гуртожитках, а то й по приватних домах буде під урядовим наглядом. З огляду на обмежене число мешкань мусить бути обмежена й кількість учасників, не більше шести тисяч (в Копенгаґені було коло восьми тисяч жінок на Форумі, а коло дві тисячі учасників на Конференції).

Коротка історія Декади

Пригадати б, коли і чому почалась Декада Жінок в Об'єднаних Націях під кличем: Рівноправність, Поступ, Мир.

Питання рівноправности жінок і оборони їх перед існуючою у різних формах дискримінацією було справою Комісії для Статусу Жінок в ОН. Комісію встановлено в 1946 році як одну із функціональних комісій Економічної і Соціяльної Ради (ЕКОСОК) на рекомендацію Елеонори Рузвелт, столітню річницю з дня народин якої (11-го жовтня 1884 року) відзначують цього року в ЗСА.

Щоб довести до відома світової опінії все ще існуючі види дискримінації в ділянках політичній, економічній чи соціяльній, комісія для статусу жінок подбала, щоб Генеральна Асамблея проголосила Міжнародний Рік Жінки в 1975 році та скликала першу Світову жіночу конференцію, що відбулася в Мехіко Сиtі (від 19-го червня до 2-го липня 1975 року), де й було ухвалено Світовий плян акції та проголошено „Декляpацію" про рівноправність жінок і їх вклад у світовий поступ і мир.

Небувалий розголос і успіх першої Світової жіночої конференції у цілому світі спонукав Генеральну Асамблею проголосити Декаду Жінок, 1976-1985, а принципи і цілі, з'ясовані в Декляpації і Світовому пляні акції, стали програмою Декади.

В половині Декади відбулася, згідно з пляном, Світова жіноча конференція в Копенгагені (від 14-го до 30-го липня 1980 року), щоб перевірити, який поступ жінки осягнули в поодиноких суспільствах та устійнити перешкоди для осягнення повної рівноправности жінок і чоловіків. У підсумку конференція ухвалила ряд резолюцій, зібраних у „Програмі акції", модифікуючи або звужуючи деякі постанови першого пляну, а й впроваджуючи нові постанови політично забарвлені, що викликали спротив деяких делеґацій (американської та інших).

Пролунали голоси проти політизації жіночих організацій, бо в такій атмосфері жіночі питання відходять на дальший плян. Це й обстоюють делеґатки у підготовчих сесіях до кінцевої конференції 1985 року, а уряд Кенії застерігається проти будь-яких політичних демонстрацій у Найробі.

Поправлення статусу жінок і збільшення їхньої ролі в суспільстві є не лише справою жінок чи жіночих організацій. Значну увагу приділила цим питанням комісія популяції ОН, вставляючи відповідні постанови у Плян акції світової популяції, прийнятий у Букарешті в 1974 році, а підтвердила їх недавня Міжнародна конференція популяції в Мехіко Сиtі (від 6-го до 14-го серпня ц. р.). В точках 11-ій до 14-ої, ухваленої там же деклярації, обстоюється повну інтеґрацію і співучасть жінок у всіх фазах розвоєвого процесу на те, щоб жінки осягнули повну рівноправність з мужчинами у політичному, економічному і соціяльному житті своїх суспільств.

Історія Декади включає також обидві паралельні конференції: Трибуну в 1975 році і Форум у 1980, а історія українського сучасного жіночого руху записала участь у них українських жінок.

Українська участь

З ініціятиви Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) і під її проводом українські жінки брали участь у Трибуні і у Форумі, де перевели ряд успішних акцій, користаючи прихильного наставлення провідниць у НДЖО Комітеті Декади. Відносно велика делеґація в Копенгаґені (21 жінка) мала змогу влаштувати публічний „воркшап" людських прав, пресову конференцію, станок з виставками і літературою, дводенну голодову демонстрацію в обороні жінок політичних в'язнів в Совєтському Союзі, відвідати дві амбасади (американську і французьку), брати участь у образотворчій виставці (при допомозі прозірок), вручити Енциклопедію українознавства (англомовну) дар УНСоюзу, для університету Копенгаґену, нав'язати контакт з данською пресою, переводити інтерв'ю, і багато інших дрібних, але вартісних починів, які варто пригадати і використати досвід для наступної конференції.

Участь у НДЖО Форумі в Найробі для українок не буде легкою, вимагатиме вона спеціяльного приготування делеґації, відповідних на африканський терен матеріялів, та й значніших фінансових засобів. При піддержці цілої української громади, проте, українські жінки знову матимуть нагоду гідно виступити на цьому важливому міжнародному форумі.

ІРАКСЬКІ ОХОРОННИКИ застрілили трьох іранців, які намагалися перехопити пасажирський літак із 110 пасажирами на покладі у просторі над Сирією. Мінicтер транспортації Абдуль Джабар Рагім заявив, що іранці з підфальшованими іракськими документами продістались до літака, щоб виконати доручене їм людьми аятолли Хомейні завдання помсти за те, що Ірак не віддав Іранові три перехоплені літаки. Ніхто з пасажирів в літаку не постраждав.

ВІЙСЬКОВІ СПОСТЕРІГАЧІ на Заході кажуть, що Політбюро найменувало колишнього шефа штабу совєтських збройних сил маршала Ніколая Огаркова керівником військової академії в Москві. Вілліям Джексон, колишній дорадник у справі роззброєння за президентури Джиммі Картера заявив, що він довідався про це назначення від совєтського дипломата минулого тижня. Н. Огарков, 66-річний маршал, очолюватиме академію ім. Ворошилова, яку досі очолював старшина в ранзі генерала. Місце Огаркова, як відомо, перейняв маршал Сєрґєй Ахромєєв.

Учасники Українського Вечора в Гемпстеді мали успіх у глядачів

Урядуючий супервайзер містечка Гемпстеду на Лонг Айленді Томас С. Ґулотта (п'ятий зліва) зфотографувався з групою учасників Українського Вечора, що відбувся успішно в Геррі Чейпін Лейксайд театрі, спонзорований Европейсько-американським банком. Разом з супервайзером до знімки стали (зліва): Едвар Оккер, заступник комішенера парків, організаторка імпрези Анна Копчак, Алекс Калиновський з Юніондейлу, Христина Декайло, супервайзер Ґулотта, Еля Копистянська з Юніондейлу, Іван Ленчук з Ню Джерзі, Варвара Осовська з Европейсько-американського банку, Йосиф Хома, голова Відділу УККА з Сайосет, та організаторка імпрези Орися Дацків з Юніондейл.

„Німецька..."

(Закінчення зі стор. 2)

проти агресії Совєтського Союзу.

Чи дійде до того, що Совєтський Союз заграє колинебудь „німецьку карту?" Ніхто не може знати, — відповідають політичні знавці. Але в Рапалло 1922 року совєти заграли „німецьку карту", а німці заграли „московську карту", задля своїх тодішніх обопільних користей. Всі державні мужі і всі дипломати в Европі, беруть це під увагу за кожним разом, як тільки обидві Німеччини починають до себе зближатися.

Спроба об'єднання Німеччини до живого заторкає також нас, українців. Якщо б Німеччині вдалося об'єднатися, то вона напевно буде домагатися повороту їй тих східних земель, які Москва відобрала від німців після Другої світової війни і приділила їх Польщі, а які поляки називали „зємє одзискане". Можна теж припускати, що союзники об'єднаної Німеччини, без огляду на це, чи то буде Америка, чи Совєтський Союз будуть їй, Німеччині, допомагати одержати ті теперішні польські землі, і вона їх одержить.

Знову ж Польща, втративши свої „відзискані землі", буде в свою чергу домагатися звороту їй тих українських західніх земель, що їх Москва відобрала від неї після другої світової війни і „возз'єднала" зі Совєтською Україною, а на ділі загарбала під свою контролю. Не трудно вгадати як у такому випадку поступила б Москва (розуміється, Київ тоді нічого не мав би до говорення): вона напевно відступила б ті західні українські землі Польщі. А зробила б вона це з двох причин: поперше, — щоб задержати при собі, як свого союзника, Польщу; а подруге щоб послабити тереново і під оглядом чисельности населення, Україну. Москва дуже боїться майбутньої незалежної України. Об'єднана, велика обширом і сильна чисельністю населення, українська держава стане головною потугою на Сході Европи і займе дотеперішнє місце Москви, яка після розвалу теперішньої комуністичної московської імперії, опиниться в колі другорядних, або й третьорядних держав в Европі.

Віддавши Польщі наново українські західні землі по Збруч, Москва буде намагатися далі задержати її, як свого союзника, а головне, як свого партнера відносно поділу України, як це було за давніх, царських часів і за комуністичних часів між двома світовими війнами. Коли ж українські землі будуть об'єднані під одним, навіть російським забором, то українцям буде легше, після розвалу (а це напевно раніше, чи пізніше станеться) московської комуністичної імперії, відновити і вдержати свою незалежну державу.

З тих причин, об'єднання Німеччини, не є в нашому інтересі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 23-го ВЕРЕСНЯ 1984 р.

Асторія, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд., о год. 5-ій по пол. в церковному приміщенні при 37-09 31-ша Авеню. Проситься членів прибути, вирівняти вкладки і вислухати звітів Управи. — В. Левенець, голова, М. Хоманчук, секретар.